Maa- ja metsätalousministeriö
Jord- och skogsbruksministeriet

Lausunto

30.9.2024

EU/63/2024
EU/63/2024-MMM-8

Maa- ja metsätalousministeriö
Luonnonvaraosasto, ruokaosasto
Hallitussihteeri Karin Cederlöf
Ympäristöneuvos Johanna Niemivuo-Lahti
Erityisasiantuntija Susanna Ahlström

Maa- ja metsätalousministeriön täydentävä lausunto ympäristövaliokunnalle koskien ehdotusta minkin lisäämisestä EU:n vieraslajiluetteloon ja siihen liittyvän poikkeusluvan hakemista (E 41/2024 vp)

Ympäristövaliokunta on pyytänyt täydennystä E-kirjeen taloudellisten vaikutusten arviointiin. Maa- ja metsätalousministeriö lausuu pyynnön perusteella kunnioittavasti seuraavaa:

Minkinnahkojen viennin kokonaisarvo oli vuonna 2023 Tullin Uljas-tilastopalvelun mukaan 236,7 miljoonaa euroa. Vienti kattoi 1,54 miljoonaa kg minkinnahkoja. Minkinnahkojen tuonnin kokonaisarvo puolestaan oli vuonna 2023 177,36 miljoonaa euroa. Minkinnahkoja tuotiin Suomeen 1,18 miljoonaa kg. Nettoviennin arvo minkinnahkojen osalta on siten ollut noin 59 miljoonaa euroa vuonna 2023. Kyseisiin lukuihin ei sisälly parkittuja tai muokattuja turkisnahkoja. Nämä muodostavat kuitenkin arvoltaan ja määrältään hyvin pienen kokonaisuuden: vuoden 2023 viennin arvo parkittujen tai muokattujen minkinnahkojen osalta oli 17 762 euroa, viennin määrä puolestaan 121 kg. Tuonnin arvo edellä mainittujen nahkojen osalta oli 378 euroa, ja niitä tuotiin 18 kg verran.

Poikkeusluvan hakeminen ei itsessään tuota kustannuksia. EU:n vieraslajiasetuksen 9 artiklan mukaisen hyväksynnän, eli niin kutsutun poikkeusluvan, hakemista valmistellaan virkatyönä maa- ja metsätalousministeriössä. Asetuksen edellytysten täyttyessä komissio myöntää asetuksen 9 artiklan mukaisen hyväksynnän, ja kansallinen toimivaltainen viranomainen puolestaan myöntää tiloille 8 artiklan mukaiset luvat. Vieraslajeista aiheutuvien riskien hallinnasta annetun lain (1709/2015) 7 §:n 3 momentin mukaisesti Etelä-Suomen aluehallintovirasto toimii vieraslajiasetuksen 8 ja 9 artiklassa tarkoitettuna lupaviranomaisena, eli myöntää luvat, sekä vastaa luvissa tarkoitettujen toimipaikkojen valvonnasta. Etelä-Suomen aluehallintovirasto on näin ollen vastuussa velvoitteiden valvonnasta ja voi myös peruuttaa minkkitarhojen lupia, mikäli ehtoja ei noudateta tarhoilla.

Supikoiran tarhausta koskevan vuonna 2018 myönnetyn poikkeusluvan nojalla aluehallintovirasto on valvonut vieraslajiasetuksen 8 artiklan mukaisten velvoitteiden noudattamista valvontakäyntien yhteydessä. Valvontaan on supikoirien osalta käytetty noin 0,05-0,1 henkilötyövuotta. Tarhakohtaisten lupien myöntäminen ja niihin liittyvien muutosten käsittely ovat kuitenkin työllistäneet valvontakäyntejä enemmän: lupiin ja muutoksiin käytetty kokonaistuntimäärä on supikoirien kohdalla ollut 335 tuntia, mikä vastaa noin 0,2 henkilötyövuotta. Minkkitarhoja koskevien lupien myöntäminen ja lupiin liittyvien muutosten käsittely

tulee edellyttämään isompaa työpanosta, sillä minkkitarhoja on Suomessa enemmän kuin supikoiratiloja.

Eläintautivalvontaa tehdään seurantatutkimuksena. Ruokavirastossa laboratoriokustannukset turkiseläinten tautivalvonnassa olivat viime vuonna 700 000 euroa ja vuodelle 2024 kustannusarvio on 400 000 euroa. Eläinten hyvinvoinnin seurannan osalta tarkastettiin 38 turkiseläintilaa vuonna 2022 eläinten hyvinvoinnin otantavalvonnoissa, ja 18 tilaa vuonna 2023. Lisäksi vuonna 2022 epäilyyn perustuvissa valvonnoissa tarkastettiin 17 tilaa ja vuonna 2023 14 tilaa. Lähtökohtana on, että yksi tarkastus vaatii noin 1,5 työpäivää. On huomioitava, että vain osa tarkastuksista koskee minkkien valvontaa. Minkkejä tarhataan usein samoilla tiloilla kuin kettuja ja supikoiria, joten alle puolet työajasta kuluu pelkästään minkkeihin. Eläintautivalvonnan tai hyvinvointiseurannan vaatimukset eivät lähtökohtaisesti muuttuisi poikkeusluvan nojalla.